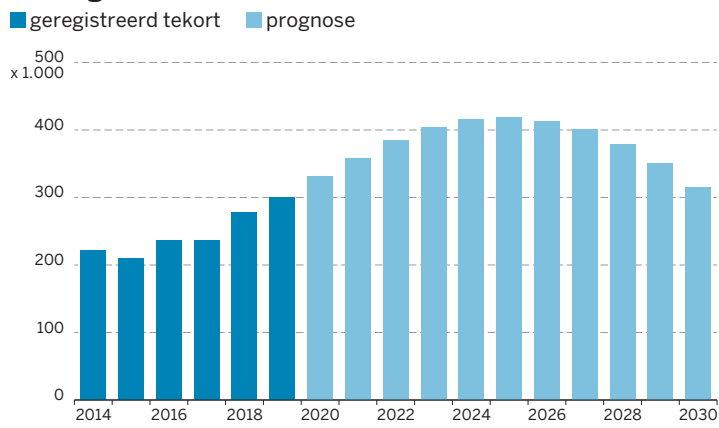

Woningtekort in Nederland

DS Infografiek | Bron: NOS, ABF Research

2019 kwamen er bijna 120.000 mensen bij. Dat is enorm. Veel van die migranten werken in de vele distributiecentra die overal in Nederland als paddenstoelen uit de grond zijn geschoten of in de glastuinbouw. Zij moeten natuurlijk ook ergens in dat buitengebied wonen.'

En dan is er nog een 'probleem'. 'Ouderen blijven veel langer in hun huis wonen. Dat wordt door iedereen aangemoedigd, maar het gevolg is dat er minder doorstroming is op de woningmarkt.' De remedie ligt voor de hand: Nederland moet als een gek beginnen te bouwen. Boelhouwer: 'Alleen liggen nog flink wat obstakels op de weg. Lang niet alle bouwvergunningen die in de pijplijn zitten, kunnen worden vergund. Daar speelt niet alleen de stikstofcrisis, maar ook het pfas-probleem. Veel grond is vervuild met een groep van niet-afbreekbare chemicaliën.'

Er is een grote strijd aan de gang om de schaarse grond waarop nog gebouwd kan én mag worden. 'Daarbij zie je vreemde coalities ontstaan', zegt Boelhouwer. 'Natuurverenigingen en de bouwsector hebben de handen in elkaar geslagen tegen de landbouw. Want die neemt nog altijd veel grond in beslag, maar het zijn de boeren die in belangrijke mate verantwoordelijk zijn voor het stikstofprobleem. Er zit niets anders op dan de intensieve vee-teelt af te bouwen. Natuurverenigingen en bouwers zien een gemeenschappelijk doel: een deel van de landbouwgrond moet bouwzone worden. Het geld dat de verkoop oplevert, willen de milieubewegingen investeren in de natuur. Zelfs de Partij van de Dieren heeft in haar programma staan dat er 1 miljoen woningen gebouwd moeten worden in het buitengebied. Dat kan als de veestapel met 75 procent ingekrompen worden. De vraag is natuurlijk of de boeren zich laten uitkopen.'

In Haarle gloort intussen een beetje licht aan het einde van de tunnel. De gemeente heeft beloofd grond op te kopen voor een bouwproject. Besten heeft er al zijn hoop op gezet. 'Als alles goed gaat, kunnen we over twee jaar in het nieuwe huis.'

ven bij de vorming van een nieuwe regering. De partijen op links blijven pleiten voor een drastische vermindering van de veestapel. De christendemocraten van het CDA en de VVD willen daar niet van weten.

Het aantal boeren in Nederland loopt al jaren terug. Ze zijn nog met zo'n 50.000, maar veel kiezers voelen zich verbonden met het platteland en steunen de boeren. In een interview met het blad van de boerenorganisatie LTO maakte Schouten vorige maand nogmaals duidelijk dat het stikstofspook niet verdwenen is. 'Er komt een nieuwe Kamer en een nieuw kabinet, maar het stikstofdossier gaat niet weg.'

Dominique Minten

Carola Schouten. © Arie Kievit

blikvanger Dan Gertler, Israëlsche miljardair

'Plunderaar van Congo' met de zegen van Kabila

Dan Gertler, het brein achter talloze schimmige grondstoffendeals in Congo, heeft opnieuw zware sancties van de VS aan zijn been. Die moeten helpen 'om de stabiliteit in Congo te bevorderen'.

Dan Gertler (47) was twee decennia de belangrijkste zakenman van de voormalige Congolese president Joseph Kabila. Die gaf hem carte blanche om een mijnconcessie voor een prikje te kopen, en die daarna voor het tienvoudige aan andere bedrijven door te verkopen. Gertler handelde niet alleen in diamantmijnen en oliebronnen, maar gooide zich ook op de handel in kobalt.

Een van zijn meest beruchte deals betrof de concessie van een belangrijke koper- en kobaltmijn nabij de stad Kolwezi. Zonder enige verklaring nam Kabila die concessie af van het Canadese First Quantum Minerals, waarna Gertler de licentie mocht overnemen voor 60 miljoen dollar, om ze acht maanden later door te verkopen voor 685 miljoen dollar. Met zulke praktijken vergaarde Gertler een fortuin dat door *Forbes* op 1,2 miljard dollar wordt geschat. Volgens Washington onttrok de zakenman de jongste jaren meer dan een miljard dollar aan de Congolese schatkist.

Opgeheven door Trump

In 2017 leek er een eind te komen aan het rijk van Gertler. De VS vaardigden sancties tegen hem uit, waardoor hij niet langer zaken kon doen met Amerikanen en

Amerikaanse banken: een serieuze tegenslag voor Gertler en het Kabila-regime. Om zijn imperium te redden, begon Gertler geheime onderhandelingen met de entourage van de voormalige Amerikaanse president Donald Trump. De lobbyisten die hij daarvoor in de arm nam, waren goed gekozen: Alan Dershowitz die ook op-

Voor 60 miljoen dollar nam Gertler de concessie van een mijn over. Acht maanden later verkocht hij ze voor 685 miljoen dollar

trad als advocaat van Trump, en Louis Freeh, een voormalige FBI-directeur. Die twee slaagden erin om de sancties tegen Gertler in de laatste dagen van Trumps presidentschap te laten opheffen tot 31 januari 2022. Ook dat gebeurde in het grootste geheim.

Nu beslist de nieuwe president Joe Biden om het sanctieregime tegen Gertler opnieuw in te stellen. 'De sancties opheffen was in tegenspraak met het beleid van de VS om de wereldwijde corrup-

tie aan te pakken', luidt de argumentatie van het Amerikaans ministerie van Financiën. Sancties tegen Gertler passen ook in de Amerikaanse strategie 'om stabiliteit in Congo te bevorderen'.

The Sentry, een Amerikaanse organisatie die corruptie in Afrika bestrijdt, juicht de beslissing van Biden toe. 'Gertlers corrupte partnerschap met Kabila resulteerde voor de Democratische Republiek Congo in een verlies aan middelen en een verlies aan mensenlevens', zegt medeoprichter John Prendergast.

Dat de VS Gertler opnieuw aan de financiële ketting leggen, is ook een opdoffer voor ex-president Kabila. Die leek tot voor enkele maanden nog een stevige greep te hebben op de politieke macht, het veiligheidsapparaat en de economische rijkdommen van Congo. Maar enkele slimme manoeuvres van huidig president Félix Tshisekedi maakten dat Kabila achtereenvolgens de controle verloor over het Grondwettelijk Hof, de regering en gedeeltelijk ook over het leger. Nu Gertler deels technisch werkloos wordt, verliest Kabila ook zijn lucratieve toegang tot de Congolese grondstoffen.

Koen Vidal

Dat de VS Gertler opnieuw aan de financiële ketting leggen, is ook een opdoffer voor Kabila. © bloomberg/Getty